

<p>معاونت برنامه ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور</p>	 <p>نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور</p>	<p>نهاد آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور</p>
<p>عنوان سند:</p> <p>روش اجرایی تولید آمارها به صورت مکان محور</p>		

<p>کد سند: IPLF-SS-P-11 01:1397</p>	
<p>تاریخ بازنگری:</p>	<p>تاریخ تهیه: ۱۳۹۶/۱۰/۱۵</p>

<p>تصویب کننده:</p>	<p>تایید کننده: معاونت برنامه ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد</p>	<p>تهیه کننده: پژوهشکده‌ی آمار</p>
---------------------	---	--

۱- هدف

اطلاعات مکان‌محور بخش مهمی از نوع داده‌های تولید در مدیریت کتابخانه‌ها را شامل می‌شوند. آدرس مکانی تولید داده، مکان وقایع منجر به تولید داده و همچنین حرکت منبع تولید داده در بستر زمان و در مکان‌های مختلف بخشی عظیمی از داده‌های مورد نیاز مدیریت کتابخانه‌های عمومی را در بخش جمع‌آوری و تولید داده‌ها پوشش می‌دهد. از این رو دستورالعمل زیر با اهداف زیر تدوین شده است:

- بسط و گسترش فرهنگ استفاده از داده‌های مکان‌محور در نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، تدوین شده است.
- هر شخص حقیقی و حقوقی در هر مکانی و هر زمانی بتواند به اطلاعات و تحلیل‌های مکانی مورد نظر با سطح مشخص دسترسی داشته و همه سیستم‌ها از خدمات زیرساخت مکان‌محور مرکزی موجود در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به منظور خدمات رسانی مطلوب‌تر بهره‌مند باشند. پروتکل دسترسی به داده‌ها و اطلاعات آماری برای ذینفعان در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بر این اصل استوار است که هر شخص حقیقی و یا مجموعه حقوقی به آمار و اطلاعات مورد نیاز در هر زمانی و هر مکانی بدون واسطه و با استفاده از ابزارها و مجاری تعریف شده با سطح از قبل تعریف شده دسترسی داشته باشد.

۲- دامنه کاربرد

دامنه کاربرد این روش اجرایی در تمام واحدهای تابعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور می‌باشد.

۳- تعاریف

داده مکان‌محور (Location-Based Data): هر نوع داده‌ای که به نوعی در مرحله تولید، جمع‌آوری و انتشار قابل اتصال به حداقل یکی از ابعاد مکانی باشد را داده مکان‌محور گویند.

زیرساخت داده‌های مکان‌محور (Spatial Data Infrastructure): به مجموعه‌ای پایه‌ای از فن‌آوری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و ترتیبات سازمانی اطلاق می‌گردد که تضمین‌کننده چرخه حیات داده‌های مکانی است. به عبارتی دیگر SDI بستری را جهت یافتن، ارزیابی و استفاده از داده‌های مکانی برای عموم کاربران و تهیه کنندگان داده‌های مکانی در تمامی سطوح مدیریتی اجرایی و اقشار جامعه ایجاد می‌کند.

بانک اطلاعات مکانی: بانک اطلاعاتی است که به عنوان منبع ابعاد مکانی همه رخدادهای اطلاعاتی در یک سازمان مدنظر قرار گرفته و علاوه بر به روز بودن نگه داشتن همه تغییرات مکان‌محور، امکان اتصال و خدمات‌دهی به سایر بانک‌ها و سرویس‌های خدماتی را در نهاد مهیا نموده و به عنوان بانک اطلاعاتی پشتیبان بانک‌های آماری در فرایند تحلیل اطلاعات و تکمیل چرخه سامانه پشتیبان تصمیم ساز مدیران مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۴- روش کار

۴-۱- برداشت اطلاعات مکانی

- مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور با همکاری مدیریت آمار سطح یک، دو و سه مؤظف به تهیه شناسنامه اقلام آماری با قید خصوصیات و سطح ابعاد مکانی هر یک از اقلام آماری در کل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور می‌باشد.

- به‌روزرسانی، جمع‌آوری، پردازش و انتقال داده‌های مکانی در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بدون هماهنگی معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به هر نحو ممکن به دلیل ایجاد داده‌های موازی و ناصحیح ممنوع می‌باشد.
- انجام هرگونه خرید، تبادل و تهاتر مستقیم لایه‌های اطلاعاتی مکان‌محور میان واحدهای تابعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و سایر نهادهای اجرایی خارج از نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و استفاده از لایه‌ها در تحلیل‌های مدیریتی بدون هماهنگی مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به دلیل عدم انطباق با بانک داده‌های مکان‌محور و همچنین ایجاد داده‌های موازی و متناقض در تحلیل‌های آماری ممنوع است.
- تمام واحدهای تابعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور موظف هستند در تولید داده‌های مکان‌محور الزامات و استانداردهای مربوط به نظام آمار و اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را در مرحله استخراج و تولید داده‌ها و اطلاعات آماری رعایت نمایند.
- تمام واحدهای تابعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور موظف هستند قبل از انجام برداشت داده‌های مکانی مورد نظر در تحلیل‌های آماری نسبت به هماهنگی لازم از نظر تکنیک‌های جمع‌آوری داده‌های با کیفیت، نیروی انسانی آموزش و استفاده از ابزارهای سنجش دقیق و چگونگی تعامل جمع‌آوری داده‌های مکانی در بانک داده‌های مکانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، هماهنگی لازم را با مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور صورت دهند.
- همه نیروی انسانی مورد استفاده در مراحل برداشت اطلاعاتی داده‌های مکانی می‌بایست قبل از انجام کار، آموزش و گواهی تأیید کیفیت کار از معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور کسب نموده باشند.
- همه ابزارهای جمع‌آوری داده‌های مکانی می‌بایست قبل از به‌کارگیری در طرح‌های برداشت داده‌های مکانی گواهی اعتباری کارایی از معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را کسب نموده باشند.
- معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور موظف است با همکاری مدیریت آمار سطح یک، دو و سه زیرمجموعه‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و به منظور کاهش خطا و به روز بودن داده‌های مکان‌محور نسبت به استفاده از ابزارها و مفاهیم نوین جمع‌آوری و جمع‌آوری و به روز رسانی داده‌های مکان‌محور در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور اهتمام نموده و نسبت به آموزش مداوم و پیوسته پرسنل دخیل در زمینه جمع‌آوری اطلاعات زمینه افزایش کمی و کیفی داده‌های آماری در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را فراهم آورد.

۴-۲- ایجاد بانک‌های اطلاعات مکانی

- معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور موظف به ایجاد بانک اطلاعات مکانی کتابخانه‌های عمومی کشور با تمام لایه‌های اطلاعاتی مورد نیاز در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور می‌باشد و این بانک می‌بایست منطبق بر اصول بانک‌های آماری ایجاد و امکان تبادل اطلاعات میان این بانک و همه بانک‌های ثبتي و غير ثبتي در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور مهيا باشد.

- ایجاد هرگونه بانک اطلاعات مکانی در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به غیر از بانک اطلاعات مکانی در معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور منجر به ایجاد داده‌های پراکنده و موازی مکان‌محور شده و توسط هر یک از واحدهای تابعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ممنوع است.
- معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور موظف به رعایت اصول نظام طبقه‌بندی اطلاعات و منطبق بر آخرین ویرایش در تهیه بانک اطلاعات مکان‌محور کتابخانه‌های عمومی کشور می‌باشد.
- معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ملزم به‌کارگیری و به روزرسانی نظام طبقه‌بندی اطلاعات ISIC منطبق بر آخرین ویرایش ارائه شده توسط مرکز آمار ایران به دلیل ایجاد بستر بهره‌گیری از آخرین درجه انطباق با داده‌های تولیدی در سطح بین‌المللی است.
- معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور می‌بایست ضمن تعامل با همه واحدهای تابعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نسبت به تهیه نظام به روزرسانی همه لایه‌های مکان‌محور کتابخانه‌های عمومی کشور به تفکیک هر یک از لایه‌ها اقدام نماید.
- به روزرسانی همه لایه‌های مکان‌محور در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور صرفاً از طریق یک سرویس مشخص و قابل تجمیع در بانک اطلاعات مکان‌محور نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور صورت پذیرفته و هر سازمان و زیرمجموعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور مسئولیت به روزرسانی لایه‌ها در حیطه کاری خود می‌باشد که توسط معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور مشخص شده است.
- معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور می‌بایست زیرساخت اطلاعات مکان‌محور نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را به گونه‌ای طراحی و پیاده‌سازی نماید که بستر لازم جهت پشتیبانی از نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به صورت کامل دارا بوده و امکان ایجاد بستر یکپارچه تحلیل آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را در تلیخیص ابعاد مکانی و غیرمکانی تسهیل نماید.
- معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور موظف است به منظور تعامل کامل زیرساخت داده‌های مکان‌محور با نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، ساختار سازمانی مرتبط و یا توانمندی‌های لازم را با مأموریت پوشش نیازهای نظام آمار ایجاد نماید.

۳-۴- سامانه‌های اطلاعات مکانی

- هرگونه ارتباط سامانه‌های خدماتی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور با سایر بانک‌های مکان‌محور تجاری و غیر تجاری موجود در خارج نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و به اشتراک‌گذاری و ثبت اطلاعات مکانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در این بانک‌ها توسط همه واحدهای تابعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ممنوع است
- هرگونه دسترسی به داده‌های مکان‌محور در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور برای ذی‌نفعان درونی و بیرونی مطابق با دستورالعمل پروتکل دسترسی به آمار و اطلاعات برای ذی‌نفعان به شماره IPLF-SS-W-18-01 دسترسی به اطلاعات توسط ذی‌نفعان می‌باشد.

۴-۴- ذخیره‌سازی

با توجه به ضرورت رعایت امنیت اطلاعات هر گونه به‌کارگیری و نگهداری اطلاعات مکان‌محور خارج از مرکز داده نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ممنوع بوده و واحدهای تابعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور موظف هستند همه اطلاعات مکان‌محور خود را مطابق استانداردهای تعیین شده توسط معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در بانک اطلاعات مکان‌محور نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نگهداری نمایند.

۴-۵- تحلیل اطلاعات مکانی

- هر گونه برداشت اطلاعات مکانی لایه‌های مختلف نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بدون هماهنگی با مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و رعایت استانداردهای تعیین شده به دلیل ایجاد تناقض‌های اطلاعاتی در بانک مکان‌محور نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ممنوع است.
- مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور مسئولیت ارائه سامانه‌های تحلیلی مبتنی بر داده‌های آماری که ترکیبی از داده‌های توصیفی، زمان محور و مکان‌محور هستند بر عهده داشته و موظف است از ایجاد سامانه‌های تحلیلی مجزا مبتنی بر سامانه‌های تحلیلی توصیفی و سامانه‌های تحلیلی مکان‌محور بدون هماهنگی مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور جلوگیری نماید.
- همه سامانه‌های تحلیلی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور می‌بایست در صورت دارا بودن ابعاد مکانی قابلیت اتصال به بانک اطلاعات مکان‌محور نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را دارا باشند.
- ایجاد سامانه‌های تحلیلی موازی و دارای هم پوشانی اطلاعاتی که هر یک بر روی ابعاد توصیفی و تحلیلی متفاوت تمرکز دارند منجر به ایجاد بسترهای تولید دانشی متفاوت بوده و لازم است نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به منظور گسترش سطح بهره‌گیری از دانش تحلیلی موجود در بانک‌های اطلاعاتی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از یک بستر دانشی یکپارچه به منظور تولید اطلاعات مورد نظر لایه‌های مختلف مدیریتی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور با مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بهره‌مند شود.

۵. مسئولیت‌ها

مسئولیت طرح‌ریزی تولید و تحلیل تمام آمارهای مکان به‌عهده مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به تفکیک نقشهای تعیین شده در بند ۴ همین روش اجرایی است و تمام واحدهای تابعه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ملزم به همکاری در تهیه و ارائه آمارهای مکان‌محور می‌باشند.

ردیف	شرح اقدام	مرجع سازمان مسئول	مرجع قانونی
۱	برداشت اطلاعات مکانی	مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و مدیریت آمار سطح یک، دو و سه و با همکاری معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	ماده ۳۸ نظام‌نامه نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
۲	ایجاد بانک‌های اطلاعات مکانی	معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	ماده ۳۰، ماده ۳۱، ماده ۴۲، ماده ۴۳ و ماده ۴۵ نظام‌نامه نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
۳	سامانه اطلاعات مکانی	مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	ماده ۴۹ نظام‌نامه نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
۴	ذخیره‌سازی	معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و مدیریت آمار سطح یک، دو و سه	ماده ۳۰، ماده ۳۱، ماده ۴۲، ماده ۴۳ و ماده ۴۵ نظام‌نامه نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
۵	تحلیل اطلاعات مکانی	مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و مدیریت آمار سطح یک، دو و سه	ماده ۴۹، ماده ۵۲ و ماده ۵۳ نظام‌نامه نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور